

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний аграрний університет
Кафедра філософії і соціально-гуманітарних дисциплін

Університет державної фіскальної служби України
Навчально-науковий інститут спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації

Комунальний заклад «Центр муніципального управління та розвитку місцевого самоврядування» Броварської районної ради Київської області

ЗБІРНИК
статей, тез і доповідей
Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ФІЛОСОФІЯ ЗДОРОВ'Я – ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ –
ЗДОРОВА НАЦІЯ»
25 квітня 2018 року

Херсон – 2018

Затверджено на засіданні кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет» (протокол №9 від 30 квітня 2018 року)

Редакційна колегія:

Берегова Г.Д., доктор філософських наук, професор;

Герасимова Е.М., доктор філософських наук, професор;

Зінченко В.В., доктор філософських наук, професор;

Малинський І.Й., кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор;

Максак О. І., кандидат філософських наук, доцент;

Лишевська В.М., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент;

Лень Т.В., кандидат філософських наук, доцент;

Герасименко М.В., кандидат філософських наук, старший викладач;

Рупташ Н.В., старший викладач.

Збірник статей, тез і доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Філософія здоров'я – здоровий спосіб життя – здорова нація» / за заг. ред. Берегової Г.Д., Рупташ Н.В. – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. – 302 с.

У збірнику вміщено статті та тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Філософія здоров'я – здоровий спосіб життя – здорова нація».

У матеріалах авторів акцентовано увагу на філософському осмисленні сучасного здоров'я, проблемах виховання відповідального ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найбільшої цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, зміцнення фізичного та психічного здоров'я молоді, глобальної екологічної ситуації.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, студентам, а також усім, хто цікавиться філософією здоров'я і здоровим способом життя.

За виклад, зміст, достовірність і грамотність опублікованих матеріалів відповідають автори.

Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»,
2018 р.

ЗМІСТ

Арутюнян К.С., Виноградова Т.І. ПСИХОЛОГІЯ МАТЕРИНСТВА	8
Бай А.О., Герасименко М.В. ЦІННІСНА СУТНІСТЬ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	12
Балковий І.А. ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ ГРАВЦІВ ФУТЗАЛУ НА ІГРОВУ АКТИВНІСТЬ НА МАЙДАНЧИКУ	14
Берегова Г.Д. БІОЕТИКА ЯК ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА В АГРАРНИХ ВИШАХ	20
Бойко Т.О., Дорожкіна Г.О. САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНІ ФУНКЦІЇ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ НА УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	26
Бойчук О.С. ЗМІНИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СУЧАСНИХ НАРОДІВ І ПРОБЛЕМИ ЇХ ЛІДЕРІВ	28
Бокшань Г.І. ДЕСТРУКЦІЯ ВІТАЛЬНОСТІ В ПОВІСТІ-БАЛАДІ ГАЛИНИ ПАГУТЯК «СОЛОВЕЙКО»	31
Вальчук А.А., Герасименко М.В. МАЙБУТНЄ ЛЮДСТВА ЗА «ПРОЕКТОМ ВЕНЕРА» ЖАКА ФРЕСКО	33
Виноградова Т.І. СПОСІБ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР ЇЇ РОЗВИТКУ	37
Виноградова Т.І. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ	42
Волошина В.М., Герасименко М.В. ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ	46
Гацюєва Л.С., Гетманська О.М. ПРОФІЛАКТИКА ПОРУШЕНЬ ЗОРУ ДІТЕЙ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	49
Герасименко М.В. УСВІДОМЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ЗДОРОВ'Я В ІСТОРИЧНОМУ ВИМІРІ ТА ЙОГО ІНТЕРПРЕТАЦІЯ В СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	53
Голяка С.К., Гетманська О.М. РОЛЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА ЗМІЦНЕННІ ЗДОРОВ'Я, ПІДВИЩЕННІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ШКОЛЯРІВ	59
Голяка С.К., Сотнікова М.В. ВПЛИВ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ У НВК № 11 НА СТАН ЗОРУ І ПСИХІЧНІ СТАНИ ШКОЛЯРІВ	65
Городинська І.В., Кручер С.С. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКИХ СПОРТИВНИХ КЛУБІВ	68
Гришко С.В., Непша О.В., Стецишин М.М. СУЧАСНИЙ СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ М. ЗАПОРІЖЖЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я ГОРОДЯН	70
Груша О.С. ЗДОРОВА НАЦІЯ – СИЛЬНА УКРАЇНА	74

Література

1. Фактори ризику здоров'я людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mailswm.com/2012/11/>.
2. Здоров'я. Вплив екологічної кризи на здоров'я людей в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://healthy-society.com.ua/>.
3. Коцур Н. И. Экологические риски и здоровье человека / Н. И. Коцур. – «Молодий вчений» № 9.1 (36.1) вересень, 2016 р.
4. Коцур Н. И. Валеологія : підручник / Н. И. Коцур, Л. С. Гармаш, І. О. Калиниченко, Л. П. Товкун. – Корсунь-Шевченківський, 2011. – 398 с.
5. Здоров'я населення України: вплив генетичних процесів / А. М. Сердюк, О. І. Тимченко, О. В. Линчак, В. В. Єлагін / Журнал АМН України. – 2007. – Т. 13, № 1. – С. 78-92.
6. Основи екології: підручник для студ. вищих навч. закладів / [В. Г. Бардов, В. І. Федоренко, Е. М. Білецька та ін.]; за ред. В. Г. Бардова, В. І. Федоренко. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 424 с.

Гацюєва Л.С. - кнфвс,
Гетманська О.М. - ст. викладач, доцент
Херсонський державний університет, м. Херсон, Україна

ПРОФІЛАКТИКА ПОРУШЕНЬ ЗОРУ ДІТЕЙ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Постановка проблеми. На сьогодні серед дітей, які щойно пішли до школи, здорових лише 20%, тих які потребують лікування - 35%, які мають хронічну патологію - 20 %, які мають інші захворювання - 25%. в структурі захворюваності, за даними досліджень стану здоров'я школярів останніх років показали, що на лідируючому місці виступає патологія органів зору, найчастіше прогресує короткозорість. На думку вчених виникнення порушень зору в шкільному віці починає набувати масштабів справжньої катастрофи [4].

За даними ряду авторів, кількість дітей шкільного віку, які мають порушення зору, коливається в від 2,3% до 16,2%. Н.Г. Клопоцька відзначає, що до 3-4 класу цей показник складає 15-17%, а до закінчення школи вже 25% [1, 3, 5]. Сучасні дослідження показують, що кількість школярів з порушеннями зору суттєво зростає. Так, за деякими даними, порушення зору діагностується приблизно у 28 % школярів [4]. Проте, на думку фахівців, до теперішнього часу не достатньо розроблено педагогічних програм та методик, що спрямовані на попередження порушень зору школярів в режимі навчального дня. Створюється враження, що проблемі профілактики порушень зору школярів в даний час не приділяється належної уваги. Аналіз наукових досліджень, щодо проблеми порушень зору дітей та профілактики цих порушень, доводить, що на сьогодні не достатньо глибоко вивчені причини виникнення зорових порушень, шляхи попередження та корекції [6, 2, 4].

Враховуючи вищенаведене, розробка методики профілактики порушень зору існуючими засобами і введення її у режим навчального дня школярів є надзвичайно актуальним.

Аналіз публікацій. За даними різних наукових джерел відомо, що око (лат. *oculus*) є парним сенсорним органом (органом зорової системи) людини, що здатний сприймати електромагнітне випромінювання у діапазоні, який людина спроможна сприймати довжини хвиль і забезпечувати функцію зору. Через очі надходить близько 90% інформації з навколишнього світу. У будові органу зору, виділяють три відділи - периферичний відділ (*орган зору - око*), провідниковий відділ (зоровий нерв) та центральний відділ (основу становить зоровий центр кори головного мозку [7].

Периферійний відділ зорового аналізатора (очне яблуко) має не зовсім правильну кулясту форму. Навколо очей розташовано три пари м'язів: чотири прямі - верхня, нижня, зовнішня і

внутрішня та дві косі - верхня і нижня. Ці м'язи виконують важливу функцію - вони допомагають кришталику ока фокусувати зображення на сітківці.

Головна роль в зменшенні, або збільшенні заломлюючої сили кришталика належить циліндричному м'язу, який через недостатню тренуваність може ослабнути, і гострота зору знижується. Рядом авторів доведено, що спеціальні тренувальні вправи для очей можуть викликати стабілізацію і навіть зворотний розвиток далекозорості і короткозорості [1].

Погіршення зору пов'язано з умовами сучасної цивілізації, широким розвитком інформаційних та комп'ютерних технологій, інакше кажучи новітніх досягнень науково-технічного прогресу, що ставлять підвищені вимоги до зорового аналізатора школярів. Так, в школах з поглибленим вивченням іноземних мов кількість учнів, які мають порушення зору становила 53,7%, тоді як в звичайних школах цей показник дорівнює 33%. Результати досліджень Є.Є. Іванової показали, що учбові програми в сучасних школах зазнають великих змін – навчальний матеріал викладається на високому рівні, прискорився темп навчання [7, 11.].

При нераціональній організації навчально-виховного процесу в школі, недотриманні гігієнічних вимог до умов навчання (неправильне освітлення, невідповідність шкільних меблів росту учнів і т.п.). [7, 8, 9, 12].

В даний час досягнення медицини дозволяють виправити багато видів порушень зору, використовуючи окуляри, а останнім часом і контактні лінзи для швидкого поліпшення зору. На цей час зростає інтерес і потреба до використання природних методів оздоровлення і поліпшення зору [5].

У ряді робіт є дані про найдавніші методики, що дозволяють відновити зір і поліпшити стан здоров'я, - це даоська оздоровча гімнастика, методика пальцевих вправ, аюрведа, цигун-терапія, шиатсу

Тому одним з напрямів навчально-виховної роботи в школі повинні бути не тільки здобування освіти, але і створення умов для реалізації сучасних і ефективних програм профілактики порушень зору і оздоровлення учнів з використанням засобів фізичного виховання [8]. Дані методики збереження і відновлення зору заклали основу нині існуючим оздоровчим системам [5, 8].

При аналізі науково-методичної літератури виділяють використання методів йоги для збереження і поліпшення зору. Методика китайського самомасажу, на думку більшості авторів, дозволяє попередити короткозорість, припинити її прогрес як у дітей, так і у дорослих [8].

Вченими помічено, що у жителів сільської місцевості зір краще, ніж у городян це пов'язано з тим, що в сільській місцевості більше простору для очей, а очей городянина постійно «натикається» на стіни. До того ж для очей шкідливі геометрично правильні форми і корисні всілякі «завитки», на них око відпочиває. Всі ці рекомендації треба врахувати і при оформленні кімнати і робочого місця школяра [1, 2]. Батьки повинні пам'ятати, що до кінця навчального року гострота зору у школяра дещо знижується.

Метою нашого дослідження стало визначення змісту та перевірка ефективності методики профілактики та корекції порушень зору у школярів у процесі формування валеологічної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Нами були поставлені наступні **завдання**:

1. Охарактеризувати сучасний стану зору учнів загальноосвітніх шкіл.
2. Проаналізувати сучасні методики корекції порушень зору.
3. Експериментально перевірити ефективність запропонованих нами засобів фізичного виховання у корекції порушень зору у школярів.

У дослідженні ми використовували аналіз науково-методичних джерел, соціологічні методи (анкетування), метод порівняння, метод узагальнення інформації та методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення Методикою дослідження було передбачено три етапи. На першому етапі вивчалися наукові джерела з питань функціонування зорової сенсорної системи і методи її дослідження. Особливе місце займало вивчення особливостей та

причин порушень зору у дітей та засобів їх профілактики та корекції, аналізувалися особливості навчально-виховного процесу учнів загальноосвітнього навчального закладу № 52 м. Херсону.

Другий етап дослідження полягав в обґрунтуванні змісту методики з профілактики порушення зору дітей на основі аналізу літератури та експериментальної перевірки її ефективності.

На третьому етапі дослідження для вирішення поставлених завдань був проведений педагогічний експеримент та була проведена оцінка ефективності розробленої методики з профілактики порушень зору. Діти, які прийняли участь у дослідженні були поділені на одну основну (ОГ) і дві групи порівняння (ГП₁ ГП₂). Оцінка ефективності визначалася нами за таблицею Головіна-Сівцева, аналізувалася зміна кількісних показників гостроти зору, розподіл за рівнями в основній групі і у групах порівняння, а також була проведена математико-статистична обробка отриманих результатів та оформлення роботи.

Проведенням профілактичних заходів щодо попередження виникнення та розвитку порушень зору в учнів повинні займатися не тільки лікарі-офтальмологи, а й медичний персонал, адміністрація, педагоги освітніх установ і батьки.

Діти повинні знати, як зберегти хороший зір для цього батьки і вчителі повинні проводити цілеспрямовану виховну роботу, але охороні зору [7, 10].

Заздалегідь з вчителями були проведені бесіди, де нами був поданий докладний інструктаж з методики проведення гімнастики для очей на уроках, а також про застосування комп'ютерної програми, що використовувались під час роботи та відпочинку за комп'ютером, разом з використанням певних завдань (робота зі стеріокартинками, масаж, фізичні вправи).

Одним з основних заходів, необхідних для профілактики порушень зору, є дотримання санітарних правил освітленості в класах. Згідно гігієнічним нормативам, освітленість на робочих місцях повинна складати 300 люкс. Освітленість класних дощок - 500 люкс. Важливе значення має кольорове оформлення дверей, вікон і оснащення класних кімнат [6, 10].

Не менш важливим факторами профілактики виникнення порушень зору є правильні умови сидіння учнів і використання зручних меблів, що відповідає довжині їх тіла. В даний час використовуються різні види шкільних меблів: столи з горизонтальною поверхнею та парти з похилою поверхнею. Дуже важливий постійний контроль з боку педагогів та батьків за правильністю умов сидіння учнів в освітньому закладі і вдома і регулярне проведення фізкультхвилинок [7].

Наша методика передбачала використання комп'ютерної програми розробленої для відпочинку очей (EyesRelax.zip [~700 KB]) Програма, яку ми пропанували загрузити у домашні комп'ютери, це одна з самих простих. В неї нема ніяких налаштувань. Є можливість тільки встановити її під час автозагрузки с Windows. Після чого скачується архів, розпаковується та запускається файл EyesRelax.exe. Після того як з'явиться вікно треба натиснути «ок» і через кожні 30 хвилин на моніторі на 5 хвилин буде з'являтися заставка під час якої діти для відпочинку роблять запропоновані нами завдання. Програма зручна, бо одразу її не вимкнеш, потрібно витратити час, на протязі якого діти розуміють важливість відпочинку та одночасно відпочивають. Під час паузи діти виконують фізичні вправи, роблять масаж очей або працюють зі стеріокартинками.

Корисний вплив стереокартинок для відпочинку зорового аналізатора дітей відбувається, за рахунок концентрації погляду на певному предметі, бо напружує, а після розслабляє очний м'яз. Це позитивно позначається на гостроті зору: гострота зору збільшується, зор стає більш чітким

На сьогодні існує багато ефективних методик використання **фізичних вправ для очей системи ЙОГИ з метою** збереження і поліпшення зору без хірургічного втручання і допомоги окулярів. Ці методики ми теж використовували у нашому експерименті та отримали позитивні результати у відновленні зору, і для цього не потрібне спеціальне устаткування, складної апаратури, переконструювання шкільних меблів.

Досить ефективними, на наш погляд для профілактики порушень були вправи для очей з системи йоги (головний принцип якої є зв'язок і гармонія фізичного і психічного стану людини

як засіб самовдосконалення) що були запропоновані нами для профілактики порушення зору. На думку ряду сучасних науковців [3., 5], будь-які фізичні вправи, сприяючи загальному зміцненню організму і активізуючи всі його функції, в тому числі підвищують працездатність цилиарного м'яза і укріплюють склеру ока. Серед дітей і підлітків у віці від 7 до 18 років, що займаються спортом, значно менше тих, хто страждає короткозорістю, ніж серед тих, хто не займається спортом. Для профілактики та корекція зору важливим є використання спеціальних вправ з метою зміцнення внутрішньо очних і навколо очних м'язів у школярів. Ми спеціальні вправи, поділили на наступні групи:

1. Релаксаційні вправи, спрямовані на зняття зорової втоми
2. Вправи, спрямовані на зміцнення навколо очних м'язів
3. Спеціальні тренувальні вправи для зміцнення апарату акомодатії ока

Аналіз результатів дослідження. На початку третьої чверті 2016-17 навчального року нами було проведено анкетне опитування в якому прийняли участь 60 учнів.

Аналіз анкет підтвердив, що діти які прийняли участь у дослідженні багато часу проводять за комп'ютером. На питання «Скільки часу на добу Ви проводите за комп'ютером?» 61 % дітей відповіли що 3-5 годин на добу; 48 % опитаних дітей погодилися, що відчувають залежність від комп'ютера та їх настрої погіршується якщо нема доступу до ПК; 5 % дітей, які прийняли участь у анкетуванні користуються ПК для навчання, 5% - для розваг, інші (90%) – для навчання та розваг; під час роботи за комп'ютером 72% опитуваних дітей не роблять паузу для відпочинку; після роботи за комп'ютером 68% опитуваних мають скарги на відчуття в очах.

У нашому експерименті нами було запропоновано під час фізкультхвилинок використання спеціальних вправ для зору та SIRDS-картинок.

За результатами аналізу повторного анкетного опитування встановлено, що на питання «Скільки часу на добу Ви проводите за комп'ютером?» відсоток дітей не змінився - 3-5 годин проводять біля комп'ютера 61% дітей; дітей які погодилися, що відчувають залежність від комп'ютер стало на 2 % менше і дорівнює 46 % опитуваних, відпочинок під час роботи за комп'ютером стало робити більше дітей - 92%, після роботи за комп'ютером скаргитись на відчуття в очах, серед опитуваних стало на багато менше 34%.

За результатами нашого дослідження встановлено, що середнє значення гостроти зору у досліджуваних групах після нашого експерименту не виявив змін у дітей ГП₁ (0,83 од), не суттєві зміни встановлені у ГП₂ – 0,775, але вони негативні, також незначні зміни зафіксовані у ОГ – 0,825 од, але вони позитивні

Результати нашого дослідження дозволило зробити **висновок**, що використання запропонованих нами рекомендацій сприяло досягненню значного прогресу у профілактиці та корекції порушень зору. Спеціальні перерви на відпочинок, спеціальні вправи для очей, масаж, використання комп'ютерних технологій дозволили покращити стан зорового аналізатора.

Втілені наші пропозиції покращили стан зорового аналізатора дітей середнього шкільного віку ОГ. Аналіз результатів дослідження дозволив встановити що середнє значення гостроти зору після нашого експерименту не виявив змін у дітей ГП₁ (0,83 од), не суттєві зміни встановлені у ГП₂ – 0,775, але вони негативні, також незначні зміни зафіксовані у ОГ – 0,825 од, але вони позитивні. Скарг на стан зорового аналізатора у дітей ОГ стало менше на 34%. Для відпочинку під час роботи стали робити 92 % дітей ОГ. Все це доводить що наша методика ефективна і вона може бути впроваджена у навчально-виховний процес загальноосвітніх шкіл.

Враховуючи велику частку дітей основної групи, які покращили свої показники, з впевненістю можна стверджувати, що для запобігання порушень зору в умовах загальноосвітніх шкіл профілактику зорових порушень треба робити з використанням спеціальних фізичних вправ, масажу та комп'ютерних технологій.

Література

1. Ворошилов П.А. Близорукость у школьников. Действия учителя. // Физическая культура в школе. – 1998. – №2. – С. 85-87

2. *Гигиенические требования к условиям обучения школьников в различных видах современных общеобразовательных учреждений: СанПиН. // Школа здоровья. – 1998. – №2. – С. 19-23*
3. *Гладюк Т.В. Анатомія і фізіологія дитини з основами шкільної гігієни: навч. посіб. для студ. фак. підготовки вчит. почат. кл., Ч. 1 / Т.В. Гладюк. – Тернопіль: ТНПУ, 2007. – 122 с.*
4. *Голяка С.К. Валеолого-гігієнічна освіта та гімнастика для очей як засоби профілактики захворювань органів зору / С.К.Голяка, С.С. Ласька // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Науковий журнал – Суми: СумДПУ, 2011. - №3 (57). – С.234-240.*
5. *Демирчоглян Г.Г. Гимнастика для глаз. // Секреты здоровья. – 1995. – №1. – С. 6-9*
6. *«Державні санітарні правила і норми ДСанПіН 5.5.6.009 «Влаштування та обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режим праці учнів на персональних комп'ютерах.» (Затверджено постановою Головного державного санітарного лікаря України 30 грудня 1998 р. №9)*
7. *Иванова Е.Е. Гигиенические основы обучения и воспитания детей в школе / Актуальные вопросы охраны здоровья и профилактики заболеваний у школьников: Методические рекомендации для учителей / Под ред. А.Д.Петрушина – Тюмень: 1992. – С. 23-26*
8. *Клопоцька Н.Г. Як перемогти короткозорість? / Н.Г. Клопоцька // Країна знань : Науково-популярний журнал для юнацтва. – К.: 2008. – № 5. – С. 35-37*
9. *Круцевич Т.Ю. Научные исследования в массовой физической культуре. – К.: Здоров'я, 1985. – 120 с,*
10. *Ниясова Н.С. Профилактика утомления глаз у младших школьников: Учебное пособие /Н.С. Ниясова, СВ. Тропин. О.А. Роде. – Омск: 1997. – 28 с.*
11. *Сауткин М.Ф. Медико-биологические аспекты физического развития школьников и студентов. – М.: – 1992. – 168 с.*
12. *Селезнева Е.В. Коррекционная направленность занятий по формированию представлений о себе у дошкольника с нарушением зрения. Автореф.дис. канд.пед.наук. – М.: 1995. – 18с.*

Герасименко М.В. - кандидат філософських наук, старший викладач
кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет», м. Херсон, Україна

УСВІДОМЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ЗДОРОВ'Я В ІСТОРИЧНОМУ ВИМІРІ ТА ЙОГО ІНТЕРПРЕТАЦІЯ В СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Нині, на початку третього тисячоліття, здоров'я вважається одним із базових параметрів оцінки розвитку людства. У Статуті (Конституції) World Health Organization (Всесвітня організація охорони здоров'я) найвищий досяжний стан здоров'я визнано фундаментальним правом кожної людини. За станом здоров'я вимірюється якість нашого життя. Відтак, воно може диктувати цілі, наміри та дії як окремих індивідів, так і соціальних інститутів аж до суспільства в цілому [16, с.54].

У науковому середовищі не має сумніву в тому, що здоров'я є вищою загальнолюдською цінністю та головним орієнтиром суспільного прогресу. Тому проблеми гідного існування людини, її життєдіяльності, збереження та зміцнення здоров'я становлять пріоритетний напрям в сучасних наукових розробках. Власне феномен здоров'я займає центральне місце в медичних дослідженнях, націлених не стільки на вичення того, що складає саме здоров'я людини, скільки на нездоров'я, тобто на визначення (діагностику) хвороб та їх лікування. Разом з тим, здоров'я є багатоаспектним явищем, яке зумовлене як природними так і соціальними чинниками, а тому потребує для з'ясування своєї сутності комплексного підходу.

Зважаючи на те, що здоров'я людини детерміноване багатьма факторами, воно стає об'єктом пильної уваги не тільки медицини, а й біології, психології, соціології, культурології та інших наук. При цьому «досить складно говорити про деяку сталу величину, яку можна було би позначити вичерпним терміном «здоров'я». Тому в контексті соціокультурного аналізу є сенс